

РЕЦЕНЗИЯ

от

Проф.д-р Лаура Стефанова Андреева – Гургуриева, дмн
Ръководител на Катедра по Ортодонтия –
Факултет по Дентална Медицина –
МУ – София

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна
степен „Доктор”

Автор на дисертационния труд :

Д-р Гергана Йорданова Иванова,

Асистент в Катедра „Ортодонтия” – ФДМ – Варна и

Докторант в самостоятелна форма на обучение в област на висше образование 7.Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.2. Дентална медицина, специалност „Ортопедична стоматология”

Тема на дисертационния труд :

„Ротирани горни първи молари и необходимост от корекцията им”

Предоставеният за рецензия дисертационен труд „Ротирани горни първи молари и необходимост от корекцията им” се състои от 202 стандартни машинописни страници. В това число книгопис от съответно 14 източника на кирилица и 167 източника на латиница. В дисертационния труд са представени 46 таблици, 80 фигури и 1 приложение.

Изборът на темата е актуална, защото нормализиране положението на първия горен постоянен молар осигурява място в зъбната дъга и се явява нормален физиологичен резерв на място в нея. До сега у нас не е проведено проучване, свързано с установяване на полученото място от корекцията в положението на горния шести зъб. Прилагането на комбинирани методики на лечение в ранно смесено съзъбие, позволява да се използва освободеното място в полза на правилното подреждане на зъбите в „опорната зона“ на зъбната дъга. Моето лично становище е в подкрепа на възможността да се използва физиологичният потенциал в най-ранна възраст

Спазена е структурата на дисертационен труд.

Литературният обзор е много подробен, проучени са много автори, които представят методики, изучаващи промяната в положението на горния първи молар. Счита се обаче, че излично са представени биометрични методики, които не са необходими за целите на проучването, защото са в участъци, не касаещи латералния сегмент на зъбната дъга. Литературният обзор е добре илюстриран и написан на добър български език.

Целта на научната разработка е ясно формулирана. И от нея се определят четири задачи, които включват:

- проучване на отклоненията в позицията на горните постоянни молари при пациенти в I и II клас;
- проучване на съпътстващите ортодонтични деформации;
- ретроспективно изследване на лекувани пациенти с фиксирана техника, транспалатинална дъга и комбинация от двата вида апарати.
- създавани са алгоритми на поведение в различните видове съзъбие при ротация на горните шести зъби.

Материал – обект на изследването са гипсови модели в смесено и постоянно съзъбие на нелекувани и лекувани ортодонтични пациенти.

По първа и втора задачи – са изследвани близо 700 гипсови модела на пациенти в смесено съзъбие и 160 модела на „млад възрастен“.

По трета задача са изследвани 80 пациента, с проведено ортодонтично лечение с фиксирана техника и/или транспалатинална дъга.

По четвърта задача – изведени са алгоритми за необходимостта от лечение на тази ЗЧД.

Методики – за целите на изследването е създадена специална методика. Тя е следната: гипсовите модели се фотографират. Всички изследвани показатели - линейни и ъглови се изследват на калибрирана фотоснимката.

Приложени са различни биометрични методики, които установяват трансверзалните размери на зъбната дъга в различни анатомични области, както и различни ъглови показатели.

Направената статистическа обработка е много подробна.

Резултати и обсъждане.

По първа задача – на изследваните пациенти в ранно смесено съзъбие и постоянно съзъбие са изведени различни зависимости: разпределение на ротацията на горните постоянни молари по пол, по възраст, определена е посоката на ротация, както и едностранна или двустранна е ротацията. Установени са различните степени на ротация, според тежестта на II клас. Изследвани са случаите на ротация на горния

постоянен молар в случаите на преждевременна загуба на втори временен молар.

По втора задача – някои от получените резултати по втора задача оценявам като много полезни за клиничната практика. Това са зависимостите между големината на ротацията на шестите зъби и дължината на зъбната дъга; както и задната ширина на горната зъбна дъга, спрямо сагиталното отклонение на оклузията във фронталния участък и страничен участък.

Считам, че са направени и много излишни изследвания. Някой от получените статистически резултати са предопределени още от теорията на растежа и развитието на зъбната дъга. Излишно е изследването на интерканиновото разстояние на зъбната дъга, така също и изследването на медиализиране на временните канини и степента на ротация според зъбния клас в областта на канина.

По трета задача – направеното изследване на лекувани вече ортодонтски пациенти позволява да се сравнят получените лечебни резултати при използването на три вида техника: само фиксирана, само транспалатинална дъга и комбинация между двете. Резултатите от тази задача позволяват на клинициста да планира правилно ортодонтското лечение и избор на апаратура.

По четвърта задача - разработени са два протокола за провеждане на интерсептивно лечение при деца с наличие на ротация на горните постоянни първи молари.

Изводи.

От поставената цел и задачи са изведени изводи, които отговарят на задачите, които изчерпват поставената цел.

Забележки.

Имам две сериозни забележки към методиката и структурата на дисертационния труд. Първата е, че авторът, създател на методиката за необходимостта от корекция на ротацията на първите постоянни молари, Роберт Рикетц (№ 153 и 154) е цитиран само два пъти. Неговите изследвания са много подробни. Те биха били полезни да не се правят редица излишни биометрични изследвания, за които споменах в анатомични области, които са отдалечени топографски от мястото, което е обект на изследването.

Втората е обемът на автореферата. Той е много по-голям от необходимото. Наистина той е богат онагледен с таблици, графики и фигури.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Представеният за рецензиране дисертационен труд има качества, които бих степенувала по следния начин:

1. Научно – изследователска стойност:

- за първи път у нас се прави изследване на честотата и степента на ротацията на горните постоянни първи молари;
- направеното ретроспективно изследване на лекувани случаи установява коя техника осигурява по-висока степен на успешното лечение на тази ЗЧД;

2. Практическо приложение:

- авторите установяват високия процент на ротация на горните шести зъби и връзката им със съпътстващи ЗЧД.
- изготвени са два алгоритъма за поведение при установяване на тази ЗЧД.

Дисертационният труд на д-р Гергана Иванова е дело на изцяло собствени изследвания. Разработката е с правилно формулирани цел и задачи, които я изчерпват.

Резултатите са много, статистически обработени и позволяват да се направят достоверни заключения. Направените заключения са с теоретико – практично приложение, което ще намери широко приложение в ежедневноната практика на денталния лекар.

Направената от мене рецензия е „ПОЛОЖИТЕЛНА”. ДАВАМ ПОЛОЖИТЕЛНИЯ СИ ВОТ ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА СТЕПЕН „ДОКТОР” НА Д-р Гергана Йорданова Иванова.

13. 05. 2018 год.

Гр.София

РЕЦЕНЗЕНТ :

/Проф. д-р Лаура Андреева-Гургуриева, дмн/